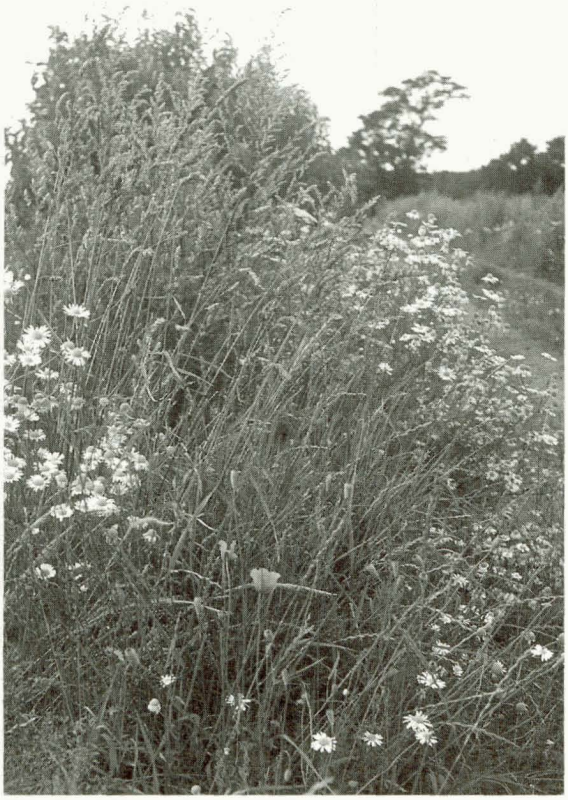
Ede als voorbeeld

Wilde bijen in relatie tot (ecologisch) groenbeheer

Jan. J. Speelziek

Op 3 maart jl. publiceerde de Telegraaf een artikel met als fraaie blikvanger een foto van een imker die een zwerm schept. Vermeld werd dat Ede blijkens een landelijk onderzoek wordt bevolkt door de meeste soorten wilde bijen. Rapporteur was het onderzoekinstituut Alterra, onderdeel van de voormalige Dienst Landbouwkundig Onderzoek in Wageningen. Volgens een recente telling bedroeg het aantal wilde bijen in Ede, exclusief gedomesticeerde bijen en hommels, 53 soorten (in ons land zijn ongeveer 330 soorten wilde bijen bekend). Zo'n groot aantal wilde bijen is een goede graadmeter voor de ecologische rijkdom van dat gebied. Waar veel soorten bijen vliegen is de biodiversiteit groot. De omgeving is er dan ook schoon, terwijl het oppervlaktewater ervan zeer goede kwaliteit is. Bovendien stimuleert Ede de inwoners hun tuinen zo ecologisch mogelijk te onderhouden.

Een week na bovengenoemde publicatie kwam ik in het bezit van het Alterra-rapport. De officiële benaming is 'Wilde bijen in relatie tot het groenbeheer in de stad Ede'. Het onderzoek betreft een 26 tal plaatsen, voornamelijk gelegen in Gelderland, Utrecht, Noord- en Zuid Holland. Ede wordt hier min of meer ten voorbeeld gesteld, want juist daar heeft de plaatselijke overheid de grote waarde onderkend van een beleid, dat gericht is op moderne ecologische groenprojecten, waarbij particuliere tuintjes, bermen, bedrijventerreinen e.d. niet vergeten worden. Chemische middelen komen er niet meer aan te pas. Ook de gemeentelijke voorlichting, educatie en informatie spelen hierbij een grote rol. Bijen spelen een belangrijke rol bij het instandhouden van de natuurlijke flora. Legio planten zijn immers aangewezen op kruisbestuiving, waardoor bijtjes en bloemetjes als bondgenoten volledig tot hun recht komen. Elke gemeente die deze ontwikkeling een warm hart toedraagt zou van dit rapport moeten kennisnemen.

Het rapport bevat in enkele bijlagen een gespecificeerde opsomming omtrent het ecologisch beheer van de beplantingen in Ede, de plaatsen van het onderzoek, de bodem samenstelling, de begroeiing, de waargenomen bijen met vermelding van hun biotoop.
Van de overige 25 plaatsen zijn slechts overzichten weergegeven, zodat aan de hand daarvan geconstateerd kon worden, dat Ede in dit onderzoek de koploper is.

Opmerkelijk is het, dat deze gemeente, met name de dorpen Lunteren, Bennekom en De Klomp, als de bakermat van de Nederlandse imkerij wordt aangemerkt. Het onderzoek betreft echter uitsluitend, zoals het Alterra-rapport aangeeft, de 'stad' Ede. Bedoeld wordt uiteraard het 'dorp' Ede, want als geboortig Edenaar is het mij niet bekend dat dit dorp ooit stadsrechten heeft gekregen.

Tot besluit wil ik opmerken, dat het dorp Ede ruim 60 imkers telt met een gemiddelde zomersterkte van acht bijenvolken. Dat betekent dat er gedurende de

M.J. van Iersel

Is de jonge moer aan de leg?

De vraag was: Wat doet u als u een jonge moer controleert en u vindt geen gesloten werksterbroed? De heer P. Wisserhof geeft als antwoord:
Ongeveer twee weken na het uitlopen van de jonge moer ga ik kijken of de koningin er nog is en of er eitjes en larfjes zijn. Is de koningin er nog, maar zijn er geen eitjes of larfjes te vinden, dan kijk ik na een week nog eens. Na 4 weken geef ik de hoop op. Inmiddels kun je aan het volkje wel zien dat het inderdaad niets meer wordt. Afhankelijk van mijn waarneming verenig ik het volkje na verwijdering van de onbevruchte koningin (als ze er nog is) met een ander volkje dat wel een bevruchte koningin heeft.
Wij danken hem voor zijn reactie.

De vraag voor de maand oktober.
Oktober is nog ver weg. Dan zit het werk er voor de imker weer op. Niks meer, heerlijk in onze bijenvolken werken. Als het weer een beetje meezit kunnen we ze nog eens flink stuifmeel van de klimop zien binnendragen. De honing is geslingerd, het voeren is gedaan. Oude en misvormde raten zijn omgesmolten. Raampjes met mooi uitgebouwde raat zitten in de opslag. Daarover gaat de vraag van deze maand. Op welke manier bewaart u uw broed- en honingkamerramen gedurende de winter? Doet u daarbij ook nog iets aan het ontsmetten van de raampjes?
U kunt uw reactie tot 15 augustus in zenden.
Adres: 'Bijen', Postbus 90, 6720 AB Bennekom.

Fotografie Frans Jansen

vervolg van bladzijde 163

zomermaanden niet alleen 53 soorten wilde bijen rondvliegen, maar ook nog eens rond 25 miljoen tamme bijen. Daarboven komt ook nog een groot assortiment hommels! Men zou hieruit de voorzichtige conclusie kunnen trekken dat die grote aantallen bijen, zowel tamme als wilde, elkaar bijzonder goed verdragen en dat er van concurrentiestrijd geen sprake is. Dat er in de periode van begin augustus tot midden september ook nog ettelijke tientallen bijenvolken op de heide staan laat ik nog maar buiten beschouwing.

Om het Alterra-rapport op zijn juiste waarde te kunnen schatten is het volgens mij wenselijk om te beschikken over een geïllustreerde gids van inheemse bijen en wellicht evenzo van drachtplanten voor (wilde) bijen.
Het rapport kan besteld worden bij Alterra, Wageningen, tegen overmaking van ƒ42,- op banknummer 36 70 54 612 onder vermelding van Alterra-rapport 019 (incl. BTW en verzendkosten).